

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

53-1

BRNO 2012

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 53
Volume 53

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Prusiek, lok. 25. Hrob č. 22, zlato (viz obr. 6. na str. 78)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2012
Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neinpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2012 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

laný výstavbou skladovací haly fy. Semix PLUSO s. r. o. Při něm bylo v místě zachyceno pokračování osady lidu hornoslezské lengyelské skupiny. Zkoumáno bylo 55 kůlových jamek, které bohužel netvořily žádný jednoznačně prokazatelný půdorys a 23 zahloubených objektů. Jednalo se o monokulturní lokalitu datovanou na podkladě rozboru keramického materiálu do IV. fáze hornoslezské lengyelské skupiny.

Jiří Juchelka

Literatura

Malík, P. 2009: Otice (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 50, 273.

Resumé

Otice (Kataster Rybníčky, Bez. Opava). „Na panském“. Oberschlesischen Gruppe der Lengyel-Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PODOLÍ (OKR. BRNO-VENKOV)

„Čtvrtě“. KŠK. Kostrový hrob. Záchranný výzkum.

V roce 2011 proběhla plánovaná liniová akce mezi obcemi Podolí a Mokrou-Horákovem. Katastry obou obcí prořaly rýhy dálkového optického kabelu šlapanické firmy VIVO CONNECTION, spol. s r. o., které potvrdily archeologická naleziště hned v několika polních tratích.

Pozdnímu eneolitu náležel kostrový pohřeb z období kultury se šňůrovou keramikou (obr. 9), uložený v kvadratické jámě, který prořala rýha v trati „Čtvrtě“ poblíž drobného remízku mezi areálem bývalého JZD a novou domovní zástavbou na sv. okraji obce (přibližně GPS: 49°11'40.93"S, 16°44'0.49"V). Výbavu pohřbeného tvořila retušovaná čepel a měděné šídlo, v keramických přídavcích byla zastoupena amfora a mísa.

Petr Kos

Obr. 9. Podolí. Kostrový hrob kultury se šňůrovou keramikou.

Abb. 9. Podolí. Skelettgrab der Schnurkeramik.

Resumé

Podolí (Bez. Brno-venkov). „Čtvrtě“. Schnurkeramik. Skelettgrab. Rettungsgrabung.

POPŮVKY (OKR. BRNO-VENKOV)

„Panské nivy“ (parcela č. 681/22, 681/1, 681/17). Neolit/eneolit. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na základě smlouvy o dílo mezi objednatelem HUTIRA – BRNO, s.r.o. a Ústavem archeologické památkové péče v Brně v.v.i. byl ve dnech 3.5. – 30.9. 2011 proveden záchranný archeologický výzkum v extravilánu obce Popůvky (ZM ČR 1:10 000, list 24-34-03, kolem bodu 115:240 mm od Z:J s. č.). Trať se rozkládá na poli jižně od silnice č. 602 Brno – Rosice, mezi benzínovou stanicí Shell a areálem firmy MOTIP DUPLI, kde v minulosti proběhla celá řada záchranných akcí (Bálek 1997; Přichystal 2002; Vitula 1997–1998).

Výzkum doložil na skrývané ploše celkem 17 archeologických objektů. Do pravěkého období (obecně zemědělský pravěk) lze zařadit jednu větší a čtyři jámy kůlové. Jejich dataci lze spojit pravděpodobně s obdobím neolitu nebo eneolitu, což by mohlo být v souladu s poznatky učiněnými na sousedních plochách. Během snímání ornice nebyly na zkoumané ploše zjištěny ani nejmenší náznaky kulturní vrstvy, která by mohla naznačovat dlouhodobější osídlení.

Petr Kos

Literatura

Bálek, M. 1998: *Popůvky 1997, Skladový areál MOTIP, č. akce 80/97*. Nálezová zpráva ÚAPP Brno, č. j. 28/98.

Přichystal, M. 2002: *Popůvky „Pod Šípem“, č. akce 131/02*. Nálezová zpráva ÚAPP Brno, č. j. 37/03.

Vitula, P. 1999: *Popůvky 1994. Přehled výzkumů* 40 (1997–1998), 199.

Resumé

Popůvky (Bez. Brno-venkov). „Panské nivy“. Neolitikum/Äneolithikum. Siedlung. Rettungsgrabung.

PRUSINOVICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Dolní odomče“. MMK. Kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

Výzkum vyvolaný opravou produktovodu na trase Klobouky - Loukov zachytil po obou březích potoka Kozrálka na katastru obce Prusinovice pozůstatky pravěkého osídlení (viz kapitoly Doba bronzová a Doba železná). Jednalo se o výkopy pro vady, v nichž byly zachyceny kulturní vrstvy a zahloubené objekty. Zkoumané výkopy pro vady (sondy) byly položeny východně od obce, asi 100 m JV od nároží zemědělského družstva na úpatí svahu trati Dolní odomče. Dokumentovány byly vady – sondy S1 (9×4m), S2 (13×3,4m) a S4 (7,6×5m). Sonda S3 byla vyhloubena za účelem ověření datování

objektu č. 2 (viz kapitola Doba bronzová). Rozsah dokumentace a vzorkování archeologických situací na řezech výkopů pro vady (sond) negativně ovlivnila vysoká hladina spodní vody, zejména v sondách 2–4. Sonda 2 byla pro dokumentaci přístupná pouze několik hodin po vyčerpání spodní vody (cca 1 m pod současným terénem), jejíž hloubka ve výkopu dosahovala 2,2 m. Maximální vzdálenost mezi sondami 1 a 2 činila 60 m, což zároveň určuje zjištěný rozsah kulturní vrstvy.

Nejstarší komponentou byly keramické nálezy MMK, dobře reprezentované hrncovitou nádobou (předběžně stupeň IIb) na bázi vrstvy 103 v západním rohu sondy S1, vyskytující se ovšem i v ostatních sondách.

Miroslav Daňhel

Resumé

Prusinovice (Bez. Kroměříž). „Dolní odomče“. MBK (IIb). Kulturschicht. Rettungsgragung.

PŘEROV (K. Ú. ŽERAVICE, OKR. PŘEROV)

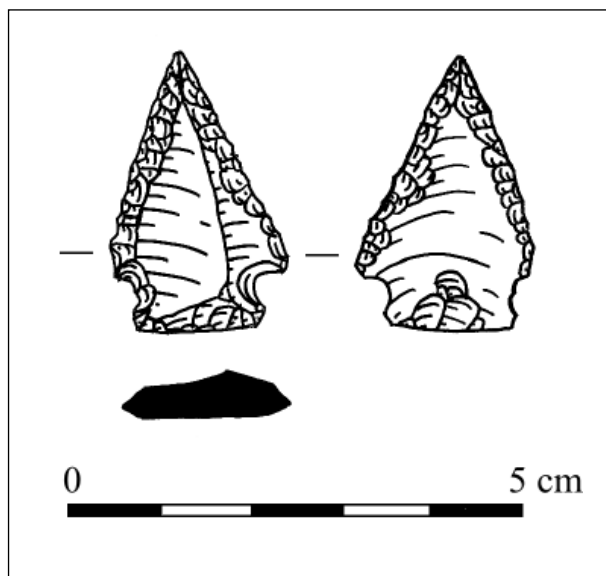
„Nad trávníky“. Eneolit. Ojedinělý nález. Povrchový průzkum.

V roce 2009 byla prostřednictvím povrchové prospekce prováděné v souvislosti se snahou lokalizovat dosud neznámé doklady staroneolitického osídlení v povodí říčky Olešnice uvnitř Čekyňské pahorkatiny objevena dosud neznámá lokalita na vrcholu táhlého plochého hřbetu v trati „Nad Trávníky“ na katastru obce Žeravice u Přerova. Z této polohy jsou v současné době známe doklady osídlení kultury s lineární keramikou, kterou reprezentují nálezy zlomků keramiky a štípané kamenné industrie (Drechsler, Lapáček 2010, 8). Koncentrace je výrazná zejména v okolí kóty 279 m.n.m. Ze stejné polohy pochází také soubor zlomků keramiky, které lze rámcově datovat do období eneolitu. Ojedinělý nález představuje šipka s řapem a dvěma vruby, jež byla zhotovena na ústěpu a nebyla plošně retušována (Obr. 10). Šipka byla vyhotovena ze silicitu krakovsko-čensterochovské jury. Z typologického hlediska se silicitová šipka blíží k okruhu nálezů typu Štramberk-Krnov. Určení kulturní příslušnosti je vzhledem k povrchovému charakteru nálezu problematická. Artefakt lze nejspíše datovat do období staršího eneolitu. Souřadnice místa nálezu jsou 49° 29' 18.63"N, 17° 24' 31.57"E (WGS 84). V případě lokality se jedná o mimořádně exponovanou polohu, ze které se dnes naskýtá dobrý výhled směrem severozápadním do údolí říčky Olešnice.

Zdeněk Schenk

Literatura

Drechsler, A. 2010: Počátky osídlení katastru Žeravic. In: A. Drechsler, J. Lapáček: *Žeravice 1160-2010*. Přerov, 6–11.

Obr. 10. Přerov-Žeravice. Silicitová šipka typu Štramberk-Krnov. Kreslil. D. Figel'.

Fig. 10. Přerov-Žeravice. Štramberk-Krnov type arrowhead. Drawing by D. Figel'.

Resumé

A small collection of artifacts was collected during surface survey in the field „Nad Trávníky“, near the elevation marker of 279 m in the cadastral territory of Žeravice village. The arrowhead is made of Krakow-Czenstochova Jurassic type chert.

PŘESTAVLKY (OKR. PŘEROV)

„Opálky“. KŠK. Ojedinělý nález. Povrchový průzkum.

Dne 22. 10. 2011 byla prostřednictvím povrchové prospekce prováděné v prostoru známé mladopaleolitické stanice (Klíma 1978) v trati „Opálky“ nalezena silicitová sekera. Lokalita se nachází na táhlém návrší při západní hranici Přestavlkého lesa. Geografické souřadnice místa nálezu činí 49° 23' 667"N, 17° 28'955"E (WGS 84). Nadmořská výška nálezové polohy se pohybovala okolo 306 m. Sekera má v nárysu lichoběžníkovitou profilaci. Délka artefaktu je 59 mm, šířka u ostří 46 mm, u týlu 15 mm, maximální síla činí 20 mm. Nápadná je šířka týlu a ostří, které jsou v poměru zhruba 1:3. Na obou bočních hranách nástroje jsou patrné stopy po hrubém štípaní. S finální úpravou souvisí oboustranně vyleštěný břit sekery. Mírně obloukovité ostří nese stopy částečného poškození (obr. 10). Sekera byla vyrobena ze silicitu glacigenních sedimentů. Vzhledem k světle šedému, místy hnědému zabarvení suroviny a hojnému počtu reliktů fosilií se jedná o typ silicitu dánského (třetihorního) stáří (Přichystal 2009, 48). Kulturně lze tento nález nejspíše spojit s kulturou šňůrové keramiky a to i přesto, že má sekera z Přestavlků oproti známým moravským exemplářům nezvyklý poměr šířky týlu k ostří. Stejně tak